

Kaderbrief 2023-2026

Inhoudsopgave

- A. Inleiding
- B. Financiële ruimte voor de komende vier jaren
- C. Financiële doorkijk naar 2035
- D. Autonome ontwikkelingen
- E. Kaders nieuwe begroting
- F. Ontwikkelingen ná de Kaderbrief
- G. Financieel solide beleid

Bijlage: Overzicht alle autonome ontwikkelingen

A. Inleiding

In de Amersfoortse Verordening voor het financieel beheer en beleid op grond van artikel 212 van de Gemeentewet, is in artikel 4 het volgende opgenomen: 'Het college biedt jaarlijks de raad een nota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders voor zowel de begroting voor het volgende begrotingsjaar als de meerjarenraming'.

Normaliter biedt ons College uw Raad daartoe een Kadernota aan, waarin de financiële kaders en een voorstel voor het beleid voor de komende jaren is opgenomen. Aangezien dit jaar een bijzonder jaar is, met de gemeenteraadsverkiezingen en de daaruit voortvloeiende onderhandelingen voor een nieuwe coalitie, willen we ons dit jaar beperken tot een beleidsarme Kaderbrief, waarin naast de financiële ruimte en de autonome ontwikkelingen, louter de financiële kaders en uitgangspunten zijn opgenomen. Dit is ook conform het [informatiepakket](#) dat uw Raad eind maart jl. heeft ontvangen.

De beleidsvoornemens voor de komende jaren bereiken uw Raad via het coalitieakkoord.

B. Financiële Ruimte voor de komende vier jaren

Het beeld van de beschikbare financiële ruimte (op basis van de vastgestelde begroting 2022-2025, de gemeentefondscirculaires en de Startnota van het huidige kabinet) voor de komende jaren is opgenomen in onderstaande tabellen. Dat zijn feitelijkheden, waarvoor ten aanzien van het onderdeel Startnota keuzes te maken zijn in welke mate en vanaf welk moment rekening te houden met bepaalde onderdelen uit de Startnota. Die keuzes hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- Het ramen van een eventuele onderbesteding bij de rijksuitgaven die doorwerken naar een lagere gemeentefondsuitkering;
- De omvang van het accres in 2026;
- De opschalingskorting in 2026;
- De middelen jeugdzorg;
- Het verwerken van de kortingen op het gemeentefonds voor valpreventie/eigen bijdrage huishoudelijke hulp.

In de volgende onderdelen gaan we in op de beschikbare financiële ruimte.

Toelichting bij de financiële ruimte voor de komende jaren:

1. Meerjarenbegroting 2022-2025

	2022	2023	2024	2025	2026
1. Begrotingssaldo vastgestelde begroting 2022-2025 incl. aangenomen amendementen en toevoeging jaarschijf 2026	4,8	-5,0	-8,8	-6,6	-7,2
<i>waarvan incidenteel</i>	-3,0	-6,8	-6,5	-1,8	-2,0
<i>waarvan structureel</i>	7,8	1,8	-2,3	-4,8	-5,2
<i>weerstandratio</i>	1,5	1,3	1,3	1,1	0,9

De door uw Raad vastgestelde meerjarenbegroting 2022-2025 sloot met een overschot in de jaarschijf 2022. De jaarschijven 2023 tot en met 2025 lieten een tekort zien. Wanneer we het begrotingssaldo opsplitsen in een structurele en een incidentele component, is de begroting in 2022 en 2023 structureel sluitend, maar komen we incidenteel de komende vier jaren geld tekort. Zonder nieuw beleid is de jaarschijf 2026 nagenoeg hetzelfde als de jaarschijf 2025 (de laatste jaarschijf van de huidige meerjarenbegroting), met uitzondering van enkele incidentele posten. Dat betekent dat de ruimte in 2026 licht afwijkt van die van 2025.

2. Septembercirculaire 2021

	2022	2023	2024	2025	2026
Septembercirculaire 2021					
Accresontwikkeling		5,6	5,8	6,6	7,4
Landelijke groei/krimp		1,3	1,1	1,3	0,9
Totaal septembercirculaire 2021		6,9	6,9	7,8	8,3

Na het aanbieden van de begroting 2022-2025 is de septembercirculaire van het gemeentefonds verschenen. Die kende (mede vanwege een positieve bijstelling voor de loon- en prijsontwikkeling van 2022) een structurele meevaller voor de komende jaren. Daarnaast bleek uit de septembercirculaire van het gemeentefonds dat wij als Amersfoort

gemiddeld genomen harder gegroeid zijn dan de rest van het land, dat levert een aanvullende structurele meevaller op voor de komende vier jaren.

3. Financiële gevolgen regeerakkoord/ Startnota kabinet

	2022	2023	2024	2025	2026
Financiële gevolgen regeerakkoord / Startnota kabinet					
Accresontwikkeling (o.b.v. regeerakkoord)		7,3	13,4	15,3	5,1
Ophoging verwachte loonprijsbijstelling		PM	PM	PM	PM
Uitstel opschalingskorting (2023 t/m 2025)		3,4	4,6	5,8	0,0
Valpreventie 65+ (opbrengst WMO) én eigen bijdrage huishoudelijke		-0,1	-0,1	-0,8	-0,8
Middelen jeugdzorg cf Arbitragecommissie (incidenteel)		3,8	2,5	-1,9	0,7
Overige dossiers medeoverheden		PM	PM	PM	PM
Uitname woningbouwimpuls		-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Uitname volkshuisvestingsfonds		-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
Herijking algemene uitkering		-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Totaal financiële gevolgen regeerakkoord / Startnota kabinet		10,6	16,6	14,5	1,1

- **Accresontwikkeling:** Begin dit jaar is het kabinet Rutte IV geïnstalleerd. Het regeerakkoord is financieel vertaald in de Voorlopige Startnota van het nieuwe kabinet. Daaruit blijkt dat de ambities van het nieuwe kabinet groot zijn: de rijksuitgaven stijgen flink. Omdat die grotendeels gekoppeld zijn aan het gemeentefonds via de trap op trap af systematiek (normaal gesproken ontvangen gemeenten meer geld via het gemeentefonds omdat het Rijk meer geld uitgeeft en minder geld wanneer het Rijk moet bezuinigen; dat noemen we de ‘trap op trap af systematiek’; maar nu heeft het kabinet de uitgaven ten laste van de fondsen zoals stikstof, woningbouw en duurzaamheid uitgezonderd van deze systematiek) kent ook het gemeentefonds een behoorlijke groei. Het Rijk heeft echter ook aangegeven dat de Startnota een voorlopig karakter kent. Definitieve besluiten worden genomen bij de Voorjaarsnota die het kabinet inmiddels naar de Tweede Kamer heeft gestuurd. Met alle (financiële) ontwikkelingen die momenteel spelen bij het Rijk, is het niet ondenkbaar dat de accrescijfers nog zullen wijzigen. Dat kan zowel positief als ook negatief uitpakken. De meicirculaire van het gemeentefonds zal hier als het goed is meer helderheid in verschaffen.
- **Ophoging verwachte loonprijsbijstelling:** De hogere inflatie en loonstijgingen zijn nog niet in deze cijfers meegenomen. We verwachten hiervoor een bijstelling in de meicirculaire van het gemeentefonds en nemen dit onderdeel daarom vooralsnog als ‘pm’ op. Voor de jaarschijf 2026 raamt het kabinet een laag accres (niet gebaseerd op de trap op trap af systematiek), met de kanttekening dat in dat jaar ook een andere financieringssysteem van gemeenten in werking moet zijn getreden en dat het lokale belastinggebied wellicht verruimd wordt in dat jaar.
- **Uitstel opschalingskorting:** Het kabinet heeft de opschalingskorting voor de periode 2023-2025 opgeschort. Dat betekent dat de eerder berekende oploop van deze opschalingskorting zich in die jaren niet voor doet. In 2026 hebben we wel weer te maken met deze korting.
- **Valpreventie 65+ en eigen bijdrage huishoudelijke hulp:** In het kader van de valpreventie en huishoudelijke hulp voert het kabinet een korting door op het gemeentefonds.
- **Middelen jeugdzorg cf. arbitragecommissie:** De jeugdzorgmiddelen, die we vorig jaar al deels hadden opgenomen (75% van de bedragen die de arbitragecommissie voorstelde) zijn nu voor 2023 en 2024 opgehoogd naar 100%. De jaren erna vindt er een korting plaats op deze bedragen, die met name het jaar 2025 raakt.
- **Uitname woningbouwimpuls/volkshuisvestingsfonds:** Het kabinet haalt ook geld uit het gemeentefonds om daar een woningbouwimpuls mee te betalen. Dat geld kunnen gemeenten via een specifieke uitkering weer terugkrijgen. Hoeveel geld wij als Amersfoort daarvan ontvangen (in het kader van de schaa sprong), weten we momenteel nog niet. Wel

dat het ons maximaal per saldo € 2,5 miljoen structureel kost omdat we dat geld niet meer via het gemeentefonds ontvangen.

- Overige dossiers medeoverheden: Op de zogeheten ‘aanvullende post’ op de rijksbegroting staan nog een aantal andere zaken waar gemeenten wellicht aanspraak op zouden kunnen maken. Voorbeelden daarvan zijn: ondermijning, prenatale screening, regiodeals, infrastructurele projecten. Momenteel is echter nog onbekend of en hoe die bedragen verdeeld gaan worden en wie er vervolgens een aandeel uit krijgt. Voor ons reden om daar in ons financieel beeld nog geen rekening mee te houden.
- Herijking gemeentefonds: Alhoewel het laatste woord over de herijking van het gemeentefonds nog niet gezegd is, is het voornemen van dit kabinet vooralsnog wel om de herijking van het gemeentefonds per 1 januari 2023 in te voeren. Op grond van de laatste verdeelvoorstellen zouden wij als Amersfoort een structureel nadelig effect van de herijking hebben van € 1,6 miljoen. Dit nadeel is vanaf 2023 meegenomen in het financiële meerjarenbeeld.

4. Eigen financiële ontwikkelingen na vastgestelde begroting 2022-2025

	2022	2023	2024	2025	2026
(Eigen) financiële ontwikkelingen na vastgestelde begroting 2022-2025					
Incidenteel beschikbare rekeningresultaat 2021 na bestemming	36,7				
Structureel effect jaarstukken 2021		0,2	0,2	0,2	0,2
Financieel effect raadsbesluiten na vaststelling begroting 2022-2025		0,0	0,0	0,0	0,0
Verschuiving incidenteel saldo naar structureel saldo		0,0	0,0	-0,9	-0,9
Verschuiving structureel saldo naar incidenteel saldo		0,0	0,0	0,9	0,9
Trendmatige verhoging belastingen		PM	PM	PM	PM
Kapitaallasten investeringen 2025 (3,5%)		0,0	0,0	0,0	-1,0
Areaalontwikkeling 2023		PM	PM	PM	PM
Totaal (eigen) financiële ontwikkelingen na vastgestelde begroting 2022-2025	36,7	0,2	0,2	0,2	-0,8

- Incidenteel beschikbaar rekeningresultaat na bestemming: De jaarrekening 2021 kent een positief rekeningresultaat van € 52,1 miljoen. Rekening houdend met de bedragen die ons College aan uw Raad gaat voorstellen om over te hevelen naar 2022 of te storten in reserves, zou er een bedrag van grofweg € 36,7 miljoen incidenteel beschikbaar kunnen zijn voor incidentele ambities. Dit bedrag komt primair ten gunste van de saldireserve en heeft zodoende een positieve invloed op de omvang van de weerstandsratio. Die stijgt daardoor naar een ratio van 2,1.
- De jaarrekening 2021 kent daarnaast diverse mee- en tegenvallers. Die zijn grotendeels incidenteel van aard. Er zitten echter ook structurele effecten in die doorwerken naar latere jaren. Het structurele effect van de jaarrekening 2021 bedraagt per saldo € 0,2 miljoen positief voor de komende jaren.
- In de na de begroting 2022-2025 vastgestelde raadsbesluiten zit een klein structureel nadeel, dat afgerond op € 0 uitkomt.
- Daarnaast is sprake van een budgettair neutrale verschuiving van het structurele saldo naar het incidentele saldo (en omgekeerd).
- In de begroting 2022-2025 waren voor de jaarschijf 2025 investeringen opgenomen die een effect hebben qua kapitaallasten op de jaarschijf 2026. Dat effect bedraagt ongeveer € 1,0 miljoen structureel.
- Het trendmatig indexeren van de belastingopbrengsten met 2% levert structureel € 1 miljoen extra ruimte op de komende jaren. Deze ruimte is nu nog op PM gezet, omdat deze extra opbrengst mede ter dekking is van de loon- en prijsontwikkeling.

De inflatie stijgt sinds eind 2021. De Nederlandsche Bank en ook het Centraal Planbureau verwachten dat die stijging zich zowel in 2022 als ook in 2023 voortzet. Die hogere inflatie kan zich ook gaan vertalen in hogere loonstijgingen. Daarom houden we rekening met een (ten opzichte van de voorgaande jaren) hogere loon- en prijsontwikkeling van 3,5% prijzen en 3,5% loonkosten (incl. sociale premies). Dat kost ons in de begroting vooralsnog een kleine € 12 miljoen structureel. De in de Startnota van het kabinet opgenomen accrescijfers zijn nog gebaseerd op de loon- en prijsveronderstellingen van het Centraal Planbureau van september 2021. Daarna is de inflatie op gaan lopen. Vooralsnog gaan we er van uit dat onze loon/prijsstijging opgevangen kan worden binnen de ontwikkeling van het gemeentefonds, alhoewel we de afgelopen jaren wel gezien hebben dat dit nooit 1 op 1 doorwerkt en dat de ontwikkeling van het gemeentefonds achterbleef bij onze eigen kostenstijgingen van de lonen en prijzen. Zoals gezegd nemen we dit effect mee in de doorrekening van de meicirculaire van het gemeentefonds.

- Tot slot groeien we als Amersfoort ook. Dat kost geld, maar levert deels ook geld op. Hoeveel dat oplevert, is ook afhankelijk van hoe hard de rest van het land groeit. Een beeld daarvan hebben we bij de meicirculaire van het gemeentefonds. Vooralsnog hanteren we het uitgangspunt dat dit effect budgettair neutraal is voor de gemeentebegroting.

5. Autonome ontwikkelingen en vervangingsinvesteringen 2023-2026

	2022	2023	2024	2025	2026
Autonome ontwikkelingen en (kapitaallasten) vervangingsinvesteringen 2023-2026					
Autonome ontwikkelingen en vervangingsinvesteringen structureel		-0,5	-0,3	-0,2	-1,1
Autonome ontwikkelingen en vervangingsinvesteringen incidenteel		0,0	0,0	0,0	-0,1
Totaal autonome ontwikkelingen en (kapitaallasten) vervangingsinvesteringen 2023-2026		-0,5	-0,3	-0,2	-1,2

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die ons 'overkomen'. Daar hebben we weinig tot geen invloed op. Een voorbeeld daarvan is nieuwe wetgeving die we uit moeten voeren, of de vervangingsinvesteringen die we de komende jaren moeten doen. De autonome ontwikkelingen leggen beslag op onze financiële ruimte.

De strak aan de 3 O's (onontkoombaar, onuitstelbaar, onvoorzien) getoetste autonome ontwikkelingen bedragen € 1,1 miljoen structureel en € 0,1 miljoen incidenteel. Het betreft hier ontwikkelingen die ons overkomen, die we niet konden zien aankomen en die we ook niet uit kunnen stellen. In deze autonome ontwikkelingen zitten dus bijvoorbeeld niet onderwerpen waar nog een keuze in te maken is, zoals bijvoorbeeld de voortzetting van de incidenteel gedekte raadsambities. Een overzicht van de autonome ontwikkelingen is opgenomen als bijlage 1.

Resumerend

	2022	2023	2024	2025	2026
Begrotingssaldo vastgestelde begroting 2022-2025 incl. aangenomen amendementen en toevoeging jaarschijf 2026	4,8	-5,0	-8,8	-6,6	-7,2
<i>waarvan incidenteel</i>	-3,0	-6,8	-6,5	-1,8	-2,0
<i>waarvan structureel</i>	7,8	1,8	-2,3	-4,8	-5,2
<i>weerstandratio</i>	1,5	1,3	1,3	1,1	0,9
Septembercirculaire 2021	0,0	6,9	6,9	7,8	8,3
Financiële gevolgen regeerakkoord / Startnota kabinet	0,0	10,6	16,6	14,5	1,1
(Eigen) financiële ontwikkelingen na vastgestelde begroting 2022-2025	36,7	0,2	0,2	0,2	-0,8
Autonome ontwikkelingen en (kapitaallasten) vervangingsinvesteringen 2023-2026	0,0	-0,5	-0,3	-0,2	-1,2
Financieel meerjarenperspectief 2023-2026		12,2	14,6	15,7	0,2
<i>waarvan incidenteel</i>		-3,0	-4,0	-2,8	-0,5
<i>waarvan structureel</i>		15,2	18,6	18,5	0,7
<i>weerstandratio</i>		2,5	3,1	3,7	3,7

Na deze ontwikkelingen resteert een meerjarenbeeld dat tot en met 2026 (structureel) sluitend is. De weerstandratio voldoet alle vier de jaarschijven aan de norm van de bandbreedte tussen de 1,2 en 1,5 en ligt daar zelfs boven. Bij deze cijfers geeft ons College nog wel een waarschuwing: er is namelijk nog geen rekening gehouden met nieuwe opgaven en/of ambities. Zodra die er zijn en budgettair effect hebben, zal het financiële beeld er voor de komende jaren en zeker in 2026 een stuk minder positief uit zien.

C. Financiële doorkijk naar 2035

Wanneer we het financiële beeld doortrekken naar 2035 zien we dat we de komende jaren extra kapitaallasten in onze begroting krijgen. Dat komt omdat de vervangingsinvesteringen de komende jaren blijft toenemen voor zowel de openbare ruimte als ook in het kader van de vervanging van maatschappelijk vastgoed. Tot en met 2027 is structureel € 0,5 miljoen meer per jaar nodig voor onderwijshuisvesting; tot en met 2032 is € 1,0 miljoen structureel per jaar meer nodig voor vervangingsinvesteringen in de openbare ruimte en ict. Dit betekent dus een jaarlijks oplopend structureel budgetbeslag. Vanaf 2026 is ook jaarlijks structureel substantieel meer nodig voor vervangingsinvesteringen maatschappelijk vastgoed. Dus hier ook een jaarlijks oplopend structureel budgetbeslag. Bovendien stopt ook de schaa sprong niet in 2026 en kan het zinvol zijn om een fonds te vormen waaruit we o.a. cofinanciering en andere zaken met betrekking tot de schaa sprong zouden kunnen dekken.

D. Autonome ontwikkelingen, tekorten en knelpunten

Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die ons 'overkomen'. Daar hebben we weinig tot geen invloed op. Een voorbeeld daarvan is nieuwe wetgeving die we uit moeten voeren, of de vervangingsinvesteringen die we de komende jaren moeten doen. Dit soort autonome ontwikkelingen leggen doorgaans een beslag op onze financiële ruimte. Daarbij is echter soms nog wel een keuze te maken in het kwaliteitsniveau bij de uitvoering van bijvoorbeeld die nieuwe wetgeving, of een keuze in de fasering in de tijd als het om investeringen gaat. Daarnaast worden we als gemeente geconfronteerd met tekorten op diverse terreinen en met financiële knelpunten. Ook deze leggen een beslag op onze financiële ruimte. De kosten die daarmee samenhangen dienen dus gedekt te worden uit de totaal beschikbare financiële ruimte van deze Kaderbrief. Deze ontwikkelingen zijn opgenomen in bovenstaande tabel 5. Een uitgebreide toelichting op deze ontwikkelingen vindt u in de bijlage bij deze Kaderbrief.

E. Kaders voor een nieuwe begroting

Vooruitlopend op de nieuwe meerjarenbegroting 2023-2026 gaan we vooralsnog uit van de volgende uitgangspunten voor de jaarschijf 2023:

Gemiddelde loon/prijsindex: 3,5%

Trendmatige verhoging belastingen: 2,0%

Rentepercentage: 1,0%

Aantal inwoners: 160.500

Aantal woonruimten: 70.830

Daarnaast stelt ons College voor om de indeling in de reserves aan te passen. De reserves zijn nu nog onderverdeeld in de volgende categorieën:

1. Reserves ter afdekking van risico's
2. Reserves in verband met meerjarig beleid
3. Reserves voor beleidsprioriteiten
4. Egalisatiereserves
5. Financieel technische reserves

Deze onderverdeling is in het verleden gemaakt en was destijds zinvol. De afgelopen jaren blijkt deze indeling echter minder toegevoegde waarde te hebben. Bij het in november door uw Raad vastgestelde nota Reserves en Voorzieningen heeft ons College al aangegeven met een andere indeling te willen komen. De indeling die ons College voorstelt is eenvoudiger en sluit ook aan bij de indeling die de meeste andere gemeenten hanteren, nl.:

1. Algemene reserves
2. Bestemmingsreserves

F. Ontwikkelingen ná de Kaderbrief

Zoals te doen gebruikelijk verschijnt in het voorjaar de meicirculaire van het gemeentefonds. Deze komt vaak eind mei/begin juni. Die meicirculaire 2022 is niet meegenomen in dit financieel meerjarenperspectief. Kort na het verschijnen van de meicirculaire zullen wij deze doorrekenen en de (financiële) effecten daarvan aan uw Raad kenbaar maken middels een Raadsvoorstel. De effecten van de meicirculaire worden daarentegen wél meegenomen als input voor de meerjarenbegroting 2023-2026, dit ook conform de provinciale richtlijnen.

Daarnaast verkeren we in economisch opzicht in turbulente tijden. De krapte op de arbeidsmarkt is groot en de inflatie is erg hoog. Het kan zijn dat de loon/prijsindex ontoereikend is om alle gestegen kosten af te dekken, alhoewel de verwachting is dat de inflatie in 2023 weer beduidend lager zal zijn dan over 2022 het geval was. Dit blijft echter vooralsnog onzeker. Maar al deze onzekerheden kunnen een behoorlijke impact hebben op onze begroting en niet het minst op de investeringen en de grondexploitaties. Mocht er aanleiding toe zijn, dan kan ons College bij de begroting 2023-2026 nog een nader voorstel doen voor een hogere loon/prijsbijstelling.

Vlak voor het opstellen van deze Kaderbrief kwam ook informatie over het feit dat (een deel van) de Jeugdzorg teruggedraaid wordt en overgeheveld wordt naar het Rijk. Ook hier is momenteel nog veel onzeker en moet er nog het nodige uitgewerkt worden. Vooralsnog gaan we er van uit dat dit budgettair neutraal uit pakt voor de gemeente Amersfoort.

G. Solide financieel beleid

In de meerjarenbegroting 2023-2026 zal ook een voorstel gedaan worden hoe de beschikbare financiële ruimte de komende jaren in te vullen, waarbij recht gedaan wordt aan de wettelijke uitgangspunten, de provinciale richtlijnen en uitspraken die uw Raad eerder gedaan heeft, zoals een meerjarenbegroting die voor elke jaarschijf incidenteel én structureel sluitend is en een weerstandsratio die zich tussen de 1,2 en 1,5 beweegt.

Daarbij is het zaak om in financieel goede tijden het 'vet' op de botten te kweken dat nodig is om in later jaren, wanneer een volgende financiële crisis zich aan dient, die het hoofd te kunnen bieden.

Bijlage met autonome ontwikkelingen

In deze bijlage presenteren wij de in deze Kaderbrief opgenomen autonome ontwikkelingen, inclusief een toelichting daarop. Eerst geven we de totalen per programma, vervolgens laten we per programma zien welke autonome ontwikkelingen opgenomen zijn.

Totalen per programma <i>Bedragen x1000</i>					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2023	2024	2025	2026	I/S
1.1 Stedelijk Beheer en Milieu	-223	-223	-223	-223	S
1.2 Ruimtelijke Ontwikkeling	-230	-230	-230	-230	I/S
2.1 Sociaal Domein	0	0	0	0	S
3.2 Onderwijs en Jeugd	0	0	0	-596	S
6.1 Bedrijfsvoering	-32	193	238	-203	I/S
Totaal programma's	-485	-260	-215	-1.252	

1.1 Stedelijk Beheer en Milieu						Bedragen x1000
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2023	2024	2025	2026	I/S	
Onderhoudsbudget civiele kunstwerken	-223	-223	-223	-223	S	
Structurele bijdrage klimaatadaptatie (rioolheffing)						
(Overige) exploitatielasten	-400	-400	-400	-400	S	
Tarieven en/of Leges	400	400	400	400	S	
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0		
Verhogen spaarcomponent rioolheffing i.v.m. toekomstige vervangingsinvesteringen 2023 e.v.						
(Overige) exploitatielasten	-230	-460	-690	-920	S	
Tarieven en/of Leges	230	460	690	920	S	
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0		

1.1 Stedelijk Beheer en Milieu - Investerings							Bedragen x1000
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag				
			2023	2024	2025	2026	I/S
Investeringskrediet riolering							
Investering	2026	6.500					
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	S
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	S
<i>Subtotaal</i>		6.500	0	0	0	0	
Vervangingsinvesteringen openbare ruimte							
Investering	2026	10.000					
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	S
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	S
<i>Subtotaal</i>		10.000	0	0	0	0	

Onderhoudsbudget civiele kunstwerken

Door stijgende kosten van onderhoudsmaatregelen, intensiever gebruik en een groeiend en ouder wordend areaal aan kunstwerken worden we al meerdere jaren geconfronteerd met een overschrijding op de onderhoudslasten van civiele kunstwerken. Het betreffen werkzaamheden die noodzakelijk en onuitstelbaar zijn in verband met de veiligheid van de weggebruiker.

Structurele bijdrage klimaatadaptatie (rioolheffing)

In het in juni 2021 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025 is voorgesteld om vanaf 2023 structureel € 400.000 extra op te nemen voor klimaatadaptatie en deze te dekken uit een verhoging van de rioolheffing. Met het extra budget kunnen in de planperiode van het rioleringsplan particulieren, bedrijven en instellingen meer en beter ondersteund en gestimuleerd worden om klimaatbestendige maatregelen op eigen terrein te treffen. Hiermee dragen deze particulieren, bedrijven en instellingen bij aan het klimaatbestendig maken van de stad.

Verhogen spaarcomponent rioolheffing i.v.m. toekomstige vervangingsinvesteringen 2023 e.v.

In het in juni 2021 vastgestelde Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025 is tevens voorgesteld om vanaf 2023 de dotatie aan de voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen jaarlijks met € 230.000 te laten toenemen t/m 2026. Dit zorgt ervoor dat de dotaties voldoende zijn voor het toenemende investeringsvolume tot 2035 en er geen nieuwe kapitaallasten ontstaan, doordat er alsnog geactiveerd zou moeten worden. In het GRP is een jaarlijkse verhoging van de rioolheffing ter dekking voorgesteld. Door deze geleidelijke verhoging van de rioolheffing wordt een grote(re) stijging van het tarief, na de planperiode van het gemeentelijk rioleringsplan, voorkomen.

Investeringskrediet riolering

In het in juni 2021 vastgestelde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) 2021-2025 zijn op basis van de leeftijdsopbouw van de riolering en de gemiddelde levensduur de verwachte investeringen voor vervanging en relining voor de lange en middellange termijn in beeld gebracht. De verwachting is dat het investeringsvolume na de komende planperiode gaat toenemen naar gemiddeld € 6,5 miljoen per jaar in de periode 2026 t/m 2030. In de kadernota 2023 vragen we de vervangingsinvesteringen aan voor 2026. Conform het GRP zal de investering versneld worden afgeschreven vanuit de voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen riolering art.44 lid 1d en zal de investering niet leiden tot kapitaalslasten.

Vervangingsinvesteringen openbare ruimte

In juni 2016 is het 'integraal beheerplan openbare ruimte 2019-2028' vastgesteld en in juni 2021 is deze geactualiseerd voor 2022-2031. Het plan beschrijft de afgesproken beheerkwaliteit, het te beheren areaal en het daarvoor noodzakelijke budget. Ten aanzien van de hiervoor benodigde vervangingsinvesteringen openbare ruimte moet jaarlijks een afweging worden gemaakt in de kadernota. Tot en met 2025 zijn de vervangingsinvesteringen beschikbaar gesteld. In de kadernota 2023 vragen we de vervangingsinvesteringen aan voor 2026. De openbare ruimte van Amersfoort wordt ouder. De aanleg van uitbreidingswijken is destijds eenmalig gefinancierd, waardoor geen structureel budget beschikbaar is voor vervanging. De invulling van de vervangingsinvesteringen met projecten wordt verantwoord in het jaarlijkse meerjarenuitvoeringsprogramma openbare ruimte 2023-2026. Deze is beschikbaar in het najaar 2022 bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2023-2026.

1.2 Ruimtelijke Ontwikkelingen						Bedragen x1000
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2023	2024	2025	2026	I/S	
Onderhoud monumenten						
Dotaties aan voorzieningen (S)	-230	-230	-230	-230	S	
Dotaties aan voorzieningen (I)	-1.000	0	0	0	I	
Ottrekkingen aan reserves	1.000	0	0	0	I	
<i>Subtotaal</i>	-230	-230	-230	-230		

1.2 Ruimtelijke Ontwikkeling - Investerings							Bedragen x1000
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag				
			2022	2023	2024	2025	I/S
Investerings							
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	2026	5.970					
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	S
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	S
<i>Subtotaal</i>		5.970	0	0	0	0	
Vervanging top laag kunstgrasvelden 2023 - 2026	2026	1.200					
Afschrijvingslasten			0	0	0	0	S
Rentelasten (1%)			0	0	0	0	S
<i>Subtotaal</i>		1.200	0	0	0	0	

Onderhoud monumenten

De onderhoudskosten van de monumenten worden op dit moment vanuit een jaarlijks budget gedekt en het tekort wordt gedekt uit de reserve onderhoud monumenten. Deze situatie willen we veranderen door het instellen van een onderhoudsvoorziening met een jaarlijkse dotatie op basis van een recent geactualiseerd meerjarig onderhoudsplan. We stellen voor vanuit de reserve onderhoud monumenten eenmalig 1 miljoen euro te doteren aan de onderhoudsvoorziening en structureel jaarlijks 230.000 euro aan de onderhoudsvoorziening te doteren. Hiermee voldoen we aan de BBV-regels op dit gebied. Er resteert een reserve van 400.000 euro die beschikbaar blijft voor onderhoudsinvesteringen die in 2022 worden gedaan. Het restant zal vervolgens ook gedoteerd worden aan de ingestelde onderhoudsvoorziening.

Verduurzaming gemeentelijk vastgoed

Amersfoort heeft de opgave in 2030 een CO2 neutrale stad te zijn. Wij zijn wettelijk verplicht duurzaamheidsmaatregelen toe te passen en willen met ons eigen vastgoed het goede voorbeeld geven. Op basis van de Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed is inzicht in de te verwachten uitgaven voor deze verduurzamingsopgave. In dit plan komen 66 objecten in opdracht tot vergaande verduurzaming die in eigendom zijn van de gemeente voor 2030. Dit betreffen objecten van onze kernportefeuille met maatschappelijke functies die we naar verwachting nog langjarig in eigendom houden. Een deel van de duurzaamheidsinvesteringen wordt gedekt door waar mogelijk beschikbaar onderhoudsbudget. Het resterende budget wordt als huurverhoging (50% van verwachte jaarlijkse besparingen) in rekening gebracht bij de huurder in lijn met gemeentelijk huurbeleid gericht op kostendekkendheid. Een deel van de huurverhoging wordt voor de huurder gecompenseerd door een lagere energierekening, echter er resteert voor de huurder een tekort. Niet alle duurzaamheidsinvesteringen zullen zich namelijk terugverdienen. Aangezien het gesubsidieerde instellingen betreffen zullen de beleidsafdelingen meer subsidie verstrekken ter compensatie van dit tekort. In de Routekaart is geen indexering opgenomen.

Vervanging toplaag kunstgrasvelden 2023 – 2026

De gemeente Amersfoort is verantwoordelijk voor de vervangingsinvesteringen in kunstgrasvelden. Voor de jaren t/m 2025 is de verwachting dat de reeds opgenomen investeringsbudgetten in de begroting conform worden uitgevoerd. Voor 2026 staan toplaag vervangingen van AWPC, KVVA, CJVV en Hooglanderveen op de kalender. Hiervoor wordt 4 x € 300.000 investering aangevraagd. Bij deze aanvraag wordt de kanttekening geplaatst dat zodra er met non-infill kunstgras (t.b.v. zorgplicht, maar nu nog niet goedgekeurd door de sportbonden) gewerkt kan en gaat worden de verwachting is dat dit € 100.000 per veld duurder zal worden.

2.1 Sociaal Domein Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2023	2024	2025	2026	I/S
Aanpassing budgetten BUIG (Bundeling Inkomensvoorzieningen Gemeenten)					
(Overige) exploitatielasten	-1.200	-1.700	-2.700	-3.100	S
Te verkrijgen subsidies en bijdragen	1.200	1.700	2.700	3.100	S
<i>Subtotaal</i>	0	0	0	0	

Aanpassing budgetten BUIG (Bundeling Inkomensvoorzieningen Gemeenten)

Op basis van de ramingen van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid worden de komende jaren oplopende bijstandsuitgaven verwacht. Naast dat dit wordt veroorzaakt door conjuncturele ontwikkelingen, wordt dit ook veroorzaakt door een aantal wetwijzigingen waardoor meer personen een beroep doen op de bijstand. Dit zijn o.a. de invoering van de Participatiewet (2015) en de invoering van het onderdeel WW-duurverkortening in de Wet Werk en zekerheid, die inmiddels is vervangen door de Wet arbeidsmarkt in balans (WAB).

3.2 Onderwijs en Jeugd Bedragen x1000					
Omschrijving	Budgetbeslag				
	2023	2024	2025	2026	I/S
Onderwijshuisvesting	0	0	0	-596	S

Onderwijshuisvesting

Dit betreft de uitwerking van het raadsbesluit van 21 november 2017 en van 26 maart 2019 over de doordecentralisatie onderwijshuisvesting. In de periode 2019-2059 worden alle bestaande schoolgebouwen in Amersfoort vervangen (vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw). Deze investeringsopgave is vastgelegd in het Integrale Huisvestingsplan (IHP) en bedraagt € 360 miljoen (prijspeil 2015). Het gaat hierbij om € 310 miljoen voor de gemeente en € 50 miljoen bij te leggen door de schoolbesturen. Met de schoolbesturen, verenigd in twee coöperaties, hebben we een overeenkomst gesloten dat zij het IHP uitvoeren in 40 jaar. Daartoe is ook een businesscase uitgewerkt voor 40 jaar. In de besluitvorming is o.a. een ingroeimodel voor de gemeentelijke bijdrage opgenomen, zie artikel 7 van de raamovereenkomst doordecentralisatie onderwijshuisvesting. De jaarschijf ingroei voor het jaar 2026 bedraagt € 596.000. Deze ingroei heeft een structureel karakter.

6.1 Bedrijfsvoering						Bedragen x1000
Omschrijving	Budgetbeslag					
	2023	2024	2025	2026	I/S	
Functionaris Gegevensbescherming Wet Politiegegevens						
Loonkosten uitbreiding	-37	-37	-37	-37	S	
Overhead uitbreiding	-12	-12	-12	-12	S	
<i>Subtotaal</i>	-49	-49	-49	-49		

6.1 Bedrijfsvoering - Investerings							Bedragen x1000
Omschrijving	Jaar van investeren	Investering (totaal)	Budgetbeslag				
			2023	2024	2025	2026	I/S
Investerings							
Vervangingsinvesteringen ICT	n.v.t.	n.v.t.					
Afschrijvingslasten			0	232	292	0	S
Rentelasten (1%)			17	10	-5	-29	S
(Overige) exploitatielasten			0	0	0	-125	I
<i>Subtotaal</i>			17	242	287	-154	

Functionaris Gegevensbescherming Wet politiegegevens

Gegevens die bijzonder opsporingsambtenaren (BOA's) verwerken in het kader van het opsporen van strafbare feiten vallen onder de Wet politiegegevens (Wpg). De gemeente heeft in de Wpg een aantal nieuwe verplichtingen gekregen. Sinds 1 januari 2019 kent de gemeente o.g.v. de Wpg een auditverplichting. Hierbij geldt de verplichting elk jaar een interne audit uit te voeren, en elke vier jaar een externe audit waarvan de resultaten gedeeld moeten worden met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). De eerste externe auditrapportage moet voor 31 december 2022 worden aangeleverd bij de AP.

De opsporing van strafbare feiten door boa's valt buiten het bereik van de AVG en vallen onder de Wpg. Gemeenten hebben daarmee bij de verwerking van persoonsgegevens bij handhavingstaken te maken met zowel de AVG als de Wpg. Op grond van de Wpg moet er voor de verwerkingen onder de Wpg een FG worden aangesteld die hierop toezicht houdt. Momenteel heeft de gemeente alleen een FG aangesteld onder de AVG. De functionaris gegevensbescherming (FG) heeft als taak toezicht te houden op de naleving van de Wet Politiegegevens (Wpg) in de organisatie. Dit is inclusief de audits.

Los van de hoeveelheid extra werk kunnen deze werkzaamheden niet één op één uitgevoerd worden door de FG o.g.v. de AVG. Het gaat dan bijv. om de volgende zaken: Handhaving openbare ruimte, handhaving milieu, welzijn en infrastructuur (bouw en woningtoezicht, milieu inspecteurs), handhaving onderwijs (leerplichtambtenaar) en handhaving werk, zorg en inkomen (sociale recherche).

Vervangingsinvesteringen ICT

Jaarlijkse moeten de geplande vervangingsinvesteringen ICT worden herijkt en bijgesteld, zodat we blijven voldoen aan wettelijke verplichtingen en opgaven en dat de bedrijfszekerheid geborgd blijft. Voor de vervanging van applicaties wordt een maximaal afschrijfstermijn van 7 jaar gehanteerd. Bij vervanging van applicaties is er contractueel veelal een ondersteuning van maximaal 6 jaar (3 jaar plus verlenging van 3 x 1 jaar).